

Тя, Цветана Манева:

Само преди няколко месеца излезе книгата "Тя, Цветана Манева", посветена на легендарната актриса. Колекционерското издание е написано от Георги Тошев и Яна Борисова. От издателство "Книгомания" ни предоставиха откъс от биографията ѝ, който публикуваме в този брой.

Каква е разликата между театъра и киното? Киното е случайност, въпрос на шанс е да те изберат. В киното трябва да отговаряш на определени критерии на режисьора относно твоята визия на екрана. В театъра има репетиционен период, напълно достатъчен като време, за да може актьорът да вникне в образа. Работата върви спокойно,

бавно и аналитично,

имаш време да наблюдаваш и изследваш героя в присъствието на режисьора.

В киното е друго. Заставаши пред камерата, фиксира се един миг, който никога вече няма да се повтори дори минута след това. Но този миг изисква много голяма концентрация. В киното придобих рефлекс да се съсредоточавам бързо и максимално и пренесох това в

Имах проблеми със себе си, със самообладанието и самочувствието си

работата си на сцената. Две са нещата в седмото изкуство, които ми липсват. Първо, там нямаш възможност да поправиш нищо, защото мигът е отлетял, и второ,

нямаш контакт

с публиката, а тя е мой партньор на сцената.

Много пъти са ме питали какви чувства изпитвам, когато се гледам на екрана? Доста противоречиви. Подобни срещи със "себе си" ме карат да се ругая, защото всичко, което виждам, вече е непоправимо. Киното носи много дивиденди,

следната дума", "Басейнът" и "Нощем по покривите" изотриха собствения ми характер, провокираха амбицията ми.

Открай време съм била лакома за работа, неведнъж съм целувала малката си дъщеря, когато вече е заспала, връщайки се късно от снимки или представление. Оказва се, че ако пренебрегнеш някого заради

кариера или работохолизъм,

липсата си е само твоя. За мен особено важна беше срещата ми с Георги Дюлгеров във филма "Мера според мера". Неза-

Открай време съм била лакома за работа, неведнъж съм целувала малката си дъщеря, когато вече е заспала

но популярността не може да бъде единственото стремление в живота. За мен е нереално да бъдеш кинозвезда днес в България, защото ние просто нямаме киноиндустрия. Но имаме един блестящ пример от миналото – Невена Коканова, която се занимаваше главно със снимане на филми. Аз съм благодарна на съдбата, че работих с достойни творци – сценариста Христо Ганев и режисьорката Бинка Желязкова. Ролите във филмите на Желязкова "По-

бравими ще останат и срещите с Иван Андонов в "Трудна любов", "Дами канят" и "Мечтатели". Той ме познаваше много добре, разбираше възможностите ми и чувството ми за хумор, знаеше докъде мога да стигна. Днес се учудвам на лекотата, с която се казва: Тя е актриса и модел. Не е така, защото

тя всъщност е модел,

който участва във филм, а

това е нещо съвсем друго. Никога не съм могла да кажа за себе си: Аз съм киноактриса и драматична актриса.

Да си актриса, е по-различно от това да бъдеш популярен. Във филмовата ми кариера режисьорите са ме избирали, откривали са в лицето ми човека, който им трябва. Благодаря на всички, които се решиха да рискуват с мен.

***

Наблюдавам я как пали цигара. Премисля всяка дума. Наблюдава другите. Цветана е човек със силна интуиция и точна преценка за събития и хора. Човек на действието.

С годините суетата я напуска

Знае коя е. И не може да бъде лесно спечелена. Разказвала ми

преглъщам дългия миг тишина,

преди да пуснат осветлението. Бях убедена, че работата на актриса ще ми помогне, вярвах, че ще ме направи по-устойчива и по-силна. Така и стана. Колкото повече навлизах в чуждите съдби, този шанс ми даде класическата драматургия, толкова повече опознавах човека такъв, какъвто е, и по-малко разпознавах себе си във всеки герой.

Успях да се видя отстрани

Днес изпитвам вълнение на сцената, не точно вълнение, а едно невротично състояние, ако нещо не е овладяно. В момента, в който излизам на сцената, спирам да мисля за това и просто се концентрирам.

Спериферното си зрение виждам помощник-режисьора или колегите, които чакат в готовност. Забелязвам всичко, но се хващам за едно ядро, свързано с това да изпълня задачата си.

Наричам това състояние "разфасована концентрация". Ако има недоброе състояние публика, която шуми, чувам и нея. Но актьорът трябва да съумее да владее себе си, за да не му пречат страничните неща.

***

И в професията, и в живота сълзите са си мои и не ги разделям с никого. Едно от нещата, които в трудни моменти са ми помагали да не се разплача, бе мисълта, че сълзите ми трябва за сцената. Моят характер

не ми позволява да недоволствам

Когато нещо не ми харесва, правя всичко възможно да го насоча в правилната посока. Репих да напусна "Сълза и смях". Министерството на културата обаче ме задържа, за да поддържам "художественото ниво" на театъра, което беше невъзможно.

Успях да си тръгна след втория опит. Стегнах се, започнах от нулата като в песента на Едит Пиаф Je Commence a Zéro. Изпратих молби до всички столични театри. През 1987 г. подадох заявление за постъпване в трупата на Народния театър. Дико

Фучеджиев ми каза, че съм запалила голям пожар

Не знам как съм го запалила, тъй като молбата ми беше до него, а не до колектива. Бях чула за едно писмо до ЦК на БКП (не съм го виждала), в което пишело, че застрашавам колектива. Не знам дали е било така, но със сигурност не са ме желали. Хвърлили са излишна енергия на вятъра, няма не беше по-лесно да кажат "Отказваме ти", дори нямаше да попитам "Защо?". Нямаше да го приема драматично или фатално.

е, че в началото на демокрацията у нас е била предадена. От приятели. Приела го е болезнено. Не е търсила обяснения. Случило се е. Както казва тя: "И хубавото, и лошото в живота е твой проблем, с който сам се справяш".

***

Имах проблеми със себе си, със самообладанието и самочувствието си. Борех се с напрежението и с вълнението, преди да стъпя на сцената. Трябваше да се науча да

В живота съжбялявам само за едно

Със съпруга си
Явор Милушев.

Хората станаха специалисти за връзки със злобата

Бях народен представител, кандидат-член на ЦК, там действаха други разпоредби – не аз разполагах със себе си, други решаваха къде да ме разпределят, за да се осъществи

баланс на творческите сили

До ден днешен съжбялявам за едно нещо. Когато откриваха театър "София", Николина Томова ме хареса и каза, че ме има предвид.

Но не ме взе,

дори не я попитах защо. По-късно се видяхме в Театър 199. Репетирахме заедно пиесата "Спортни сцени" на Едвард Радзински. Тя ми каза: "Дължа ти едно обяснение"... , апострофирах я – "Нищо не ми дължиш",

устойчивост – правиш го, за да се усъвършенстваш, да преодолееш баналността, да се освободиш от комплекса за ненужност.

За съжаление, ще довърша живота си в една мерзка среда. Но нещата вече са изпуснати. В духовността слязохме под левтата. Хората станаха специалисти за връзки със злобата и завистта. Това се превърна в територия, пространство, в което се чувстваме в свои води и все по-комфортно. Все повече е налице мотивът да извършим нещо, без да се замислим

дали то е подло, грозно или отвратително

Не се замисляме дали няма да навредим на някого, да го нара-

Започнах от нулата като в песента на Едит Пиаф

но Николина продължи: "Съображенията ми не бяха свързани лично с теб. Ако те бях взела, режисьорите щяха да избират само теб, а в състава трябваше да има още пет-шест актриси".

Не знаех, че било толкова лошо да ме изберат. До този момент не бях гледала на себе си като на конкуренция, за мен

работата не е състезание

Усещането за свобода засили старта ми към промяната и през деветдесетте станах първата свободна актриса. Промяната беше поредният ми екзерсис за

ним или да му попречим. Вероятно се случва така, защото бързо свикнахме с глупостта. На всяка негативна човешка проява казваме: "Ами, глупости". Човекът, който върши нещо лошо, не е глупак. Не обвинявам днешните млади, не обвинявам родителите им, защото трябваше да ги възпитават във време, в което важното беше да се оцелее. Те бяха принудени да ги подготвят за улицата с думите: "Посегне ли ти някой, трябва да отвърнеш". И се възроди ситуацията "Око за око, зъб за зъб", и то за два лева.

